

*„A MAGYAR KULTÚRÁT MINDENKI SZÁMÁRA ELÉRHETŐVÉ,
VONZÓVÁ KELL TENNI.”*

**ÁTADTÁK A MAGYAR MŰVÉSZETI AKADEÉMIA 2024. ÉVI
KÖZTESTÜLETI DÍJAIT**

A Magyar Művészeti Akadémia (MMA) köztestületi díjait a magyar szellemi élet azon jeles képviselői kapják, akik kiemelkedő munkásságuk, életművük révén maradandót alkottak a művészet, a művészetelmélet vagy a művészetszervezés területén. Az MMA díjátadó ünnepségét jelenlétével megtisztelte Sulyok Tamás köztársasági elnök, Varga Zsolt András, a Kúria elnöke, Freund Tamás, a Magyar Tudományos Akadémia elnöke és Spányi Antal székesfehérvári megyéspüspök 2024. június 21-én az MMA székházában, a Pesti Vigadóban. Az eseményen köszöntő beszédet mondott Hankó Balázs kinevezett kulturális és innovációs miniszter.

„Az MMA köztestületi díjainak öt kategóriája a művészet társadalomban betöltött szerepére irányítja a figyelmet” – fogalmazott Turi Attila elnök a kitüntetések átadásakor. A köztestületi díjakat a magyar szellemi élet azon jeles képviselői kapják, akik kiemelkedő munkásságuk, életművük révén maradandót alkottak a művészet, a művészetelmélet vagy a művészetszervezés területén. Odaadó, bátor és áldozatos tevékenységükkel hozzájárultak a magyar művészet közkinccsé tételéhez és a kultúránkban rejlő értékek tartós megőrzéséhez. Az MMA elnöke Széchenyi István példáját említve kiemelte, felemelő érzés megtapasztalni, hogy évszázadok elteltével is vannak, akik a tehetség mellé az elhivatottságot is örökül kapják, és életpéldájukon keresztül továbbadják az utánuk következőknek.

Hankó Balázs kinevezett kulturális és innovációs miniszter ünnepi beszédében elmondta: az elmúlt évek alatt a Magyar Művészeti Akadémia népes erős intézménycsaláddá fejlődött, a fiatalabb korosztály számára kialakította ösztöndíjprogramját, és létrehozta regionális központjait. Az MMA célja, hogy az ország hét régiójában is tevékenykedve, a hazai és a határon túli magyar lakta területek művészeti, kulturális életében meghatározó szereplő legyen.

„A magyar kultúrát mindenki számára elérhetővé, vonzóvá kell tennünk, hogy az életünk mindennapi részévé váljék – erősítette meg Hankó Balázs. – Egyszerűnek hangzó, felemelő, de egyáltalán nem könnyű feladat ez, amelyben a mi felelősségünk, hogy közösen olyan struktúrákat alkossunk, amelyek segítik

a kultúra minél szélesebb körbe való eljutását. Egyszerre kell a népi kultúrát, hagyományainkat, az anyanyelv ápolását mindennapjaink részeként megtartani, és a magas kultúra alkotásait is megvédeni mindazon hatásoktól, melyek manapság azt kikezdi. Hagyományaink az identitásunk, létezésünk legegységesebb alkotói. Közös misszióink nem lehet más, mint nemzeti identitásunkat büszkén megőrizni, és a magyar kulturális élet értékközvetítő szerepét megerősíteni!"

A Magyar Művészeti Akadémia Kovács Flórián Emlékérmét Vattay Dénes népművelő kapta, akinek tevékenységét a lokalitás, a helyi közösségek szolgálata iránti szoros elköteleződés, az új megoldások folyamatos keresése jellemezi. Vattay Dénes segítője volt a zalai színjátszómozgalomnak, később a művelődési házak országos szakmamegújító programjának, a Nyitott Ház kísérletnek is. Szerteágazó közösségi tevékenységeit – mint a helyi sajtó organizálása, közösségi programszervezés, ifjúsági önkormányzatok segítése, francia-magyar nemzetközi kapcsolatok építése, kistérségi együttműködések kialakítása – minden alkalommal az élő közösség szolgálata, a párbeszédteremtés motiválta. Vattay Dénes a kitüntetés átvételekor felelevenítette az egykori közös együttműködést Turi Attilával, és megköszönte, hogy neki ítélték a barátja és kollégája, Kovács Flórián emlékére alapított díjat.

Vattay Dénes népművelő és Turi Attila, az MMA elnöke

A Magyar Művészeti Akadémia Aranyérmét a Fortepan szabad felhasználású, közösségi fotóarchívumnak ítélte a Magyar Művészeti Akadémia. A fotóarchívumot 2010 őszén alapították, elődjét két barát, Tamási Miklós és

Szepessy Ákos hozta létre az 1980-as években. A gyűjtemény érdekessége, hogy a képek ingyen, pusztán forrásmegjelöléssel szabadon használhatók, ami az egyre emelkedő felhasználói díjak korában felbecsülhetetlen jelentőségű adomány. A gyűjtemény darabjai Magyarország hétköznapijait mutatják be a 19. század végétől 1990-ig. A Fortepan szerteágazó tevékenysége a fotók kutatásából, gyűjtéséből, rendszerezéséből, feldolgozásából, megőrzéséből áll, amelyek a későbbiekben történelmi, szociológiai, építészeti, művészeti vagy kulturális antropológiai vizsgálatok alapanyagául szolgálhatnak.

Török András művelődéstörténész és Turi Attila, az MMA elnöke

A kép azé, aki nézi, ez a mi jelmondatunk – jelentette ki Török András művelődéstörténész, a Fortepan önkéntes menedzsere köszönő szavaiban. „A képeket nem tekintjük a sajátunknak, csak megőrzésre, terjesztésre vesszük át, és az eredetit alapesetben visszaadjuk a családoknak, hiszen ott van az a legjobb helyen – mondta. – Jelenleg 197 ezer 900 fénykép található a gyűjteményben, nagy felbontásban, és minden fotó ingyenesen tölthető le, önkiszolgáló módon.”

A Magyar Művészeti Akadémia Művészeti Írói Díjában részesült Banner Zoltán művészettörténész, művészeti író, költő és előadóművész. A laudációban elhangzott: Banner Zoltán művészetszervezői tevékenysége kiemelkedő mind Romániában, mind Magyarországon. A díjazott számos képzőművészeti kiállítást rendezett, művészeti katalógusokat szerkesztett, rádióban és televízióban is bemutatta, népszerűsítette Erdély 20. századi művészeti alkotásait. Legjelentősebb műveinek egyike az „Erdélyi magyar művészet a XX. században” (Képzőművészeti Kiadó, Budapest, 1990).

Banner Zoltán művészettörténész és Turi Attila, az MMA elnöke

Banner Zoltán írásaiban, rádiószerepléseiben számos jeles képzőművészünk életművének méltatója, elemzője. 92 évesen is aktív résztvevője a magyar művészeti életnek. Ezt szavaival is bizonyította: „Ez a díj olyan posztamens, ahonnan magasabbról kiálthatom világgá az igazságom – mondta. – Az én igazságom pedig az erdélyi magyar művészet igazsága: a megőrzés és a megmaradás missziója.”

A Magyar Művészeti Akadémia Nagydíjában részesült Schrammel Imre keramikus-szobrászművész, a nemzet művésze. A laudáció kiemelte: Schrammel Imre összetett, a magyar kerámiaművészetet gazdagító alkotói, művészetnevelői, művészetszervezői, művészetképviselési tevékenysége a mai napig meghatározó. Műveinek együttese a korai hollóházi tárgyaktól a konstruktív alakzatokon, a fegyverrel átlőtt-roncsolt szabályos plasztikákon, a madártetem-maradványok kompozícióin, a mitológiai és bibliai alakok fájdalmasan deformált alakjain át a karneváli, tündöklő színekben játszó mázas porcelánfigurákig, majd a csendélet-plasztikákig és az állatszobrokig ível. A kitüntetett a budapesti Magyar Iparművészeti Főiskola mellett Pécsen is tanítványok százait készítette fel és indította el a művészpályán. Schrammel Imre 1992-ben 21 társával együtt alapító tagja volt a Makovecz Imre vezette Magyar Művészeti Akadémia társadalmi szervezetnek.

Schrammel Imre, Nemzet Művésze díjas keramikus, szobrász és Turi Attila, az MMA elnöke

„Meg vagyok hatva, hogy ezt a nagy megtiszteltetést a művésztársaimtól kaptam. Erre igazán büszke lehetek" – tolmácsolta Szunyoghy András festő- és grafikusművész, az MMA rendes tagja Schrammel Imre szavait. – A II. világháborút követően a szilikátok robbanásszerű fejlődése a művészetelmélet felfogását is megváltoztatta, ezért szükségesnek tartottam naplószerűen leírni, lerajzolni a mindenkor aktuális helyzetet. Most ezeknek a naplóimnak a rendezésével foglalkozom. Negyven év anyaga jött össze 1984-től napjainkig: 36 kötetbe rögzítettem mindazt, amit ebben az ellentmondásokkal és váratlan fordulatokkal teli időszakban megéltem."

Magyar Művészeti Akadémia Életműdíjában részesült 2024-ben Ilia Mihály irodalomtörténész, kritikus, szerkesztő, akinek kutatási területe a Nyugat első nemzedéke, a két világháború közötti és a határokon túli magyar irodalom története. A kitüntetett neve elválaszthatatlan a Tiszatáj folyóiratétól, amely Ilia Mihály főszerkesztősége idején emelkedett országos színvonalú periodikává. A hetvenes évek elején az elsők között írt [Kányádi Sándorról, Sütő Andrásról, Bálint Tiborról, Farkas Árpádról](#) – az erdélyi magyar irodalom nagy évtizedét főképpen ő tudatosította idehaza. Publikációi mellett kiemelkedő jelentőséggel bír levelezése is, amelyben összekötő szerepet ellátva hívja fel a figyelmet a szellemi értékekre és kapcsolódásokra.

Ilia Mihály irodalomtörténész és Turi Attila, az MMA elnöke

Ilia Mihály az életműdíj átvételekor felidézte a pillanatot, amikor rádöbbsent: arról az irodalomról, amely a trianoni békeszerződés után Magyarországon kívül került, nem beszélnek az egyetemen. Mintha valami titok övezné – nem tanítják. Ezért is fordult a figyelmé a határon túli magyar irodalom felé.

A díjátadó művészeti programjában közreműködtek az MMA ösztöndíjasai: Soós Réka népdalénekes, Csabay Domonkos zongoraművész és Csiby Gergely színművész, Darabos Péter táncművész partnere Nemcsényi Alíz volt, kísért: Puskó Márton primás és zenekara. AZ esemény moderátora Zavaros Eszter operaénekes, az MMA korábbi ösztöndíjasa volt.

MMA
MAGYAR
MŰVÉSZETI
AKADÉMIA

2024. JÚNIUS 21.